

Ekspertyza dendrologiczna przeżywalności drzew

Lokalizacja:
Gmina Łądek
Miejscowość Łądek
dz. ewid. 601/4

Wykonawca:

dr. inż. Paweł Szablewski

TERRA Środowisko i Rolnictwo
Anna Szablewska
62-420 Strzałkowo, ul. Ostrowska 40c
tel. 608 240 462
NIP 617-176-61-95 REGON 362629051

05 września 2024 roku

1. Zakres opracowania:

Celem ekspertyzy jest wykonanie opinii dendrologicznej ze wskazaniem możliwości zachowania żywotności drzew rosnących na terenach zieleni urządzonej dz. ewid. 601/4, obręb Łądek, Gmina Łądek.

Ocenę terenową wykonano w dniu 05.09.2024 r.

Zlecenie wykonania opracowania, pismo znak OŚR.7031.5.2022 z dnia 06.04.2022r, Zleceniodawca:
Gmina Łądek
ul. Rynek 26, 62-406 Łądek
NIP 6671697741

2. Opis terenu.

Zarządzającym terenem – dz. ewid. nr 601/4, prowadzącym nadzór nad roślinnością drzewiastą i zleceniodawcą opracowania jest:

Gmina Łądek
ul. Rynek 26
62-406 Łądek

Oceniane drzewa rosną na terenach zieleni urządzonej, na obrzeżu przykościelnego placu w miejscowości Łądek, dz. ewid. 601/4, tzw. Mały Rynek. Plac stanowi miejsce parkowania samochodów dla osób udających się do kościoła oraz miejsce uroczystości kościelnych.

Otoczenie jest intensywnie użytkowane przez mieszkańców, jako komunikacja, miejsce spacerowe i uroczystości kościelnych, gminnych. Teren uczęszczany jest także przez osoby z zewnątrz, jako przejście do kościoła, miejsce parkowania pojazdów dla udających się do doliny rzeki Warty (za kościołem).

Otoczenie najbliższej okolicy ocenianych drzew, mieszczą się:

- od południa – drogi, urząd gminy, dom kultury, rynek, zabudowa mieszkalna,
- od zachodu – zabudowa mieszkalna,
- od północy – kościół w Łądku, dolina rzeki Warty,
- od wschodu – zabudowa mieszkalna.

Rys.2.1. Oceniany obszar i najbliższe otoczenie (<https://www.geoportal.gov.pl/>).
 — oceniany obszar

zamierania roślin drzewiastych. Przyjmuje się, że optymalne cięcie pielęgnacyjne dla gatunków dobrze znoszących cięcie może wynieść do 30% żywej korony, dla drzew źle znoszących cięcie do 20% żywej korony, cięcie gałęzi starszych, dużych drzew nie powinno przekraczać 20 % ich objętości.

Prawnie, zgodnie z art. 87a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336) prace w obrębie korony drzewa nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.

Przeprowadzona w dniu 5 września 2024 r., wizja przeżywalności drzew została wykonana po zrealizowanych w 2022 r. cięciach pielęgnacyjnych.

Oceniany gatunek to lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), mająca tendencję do tworzenia w otwartych przestrzeniach form rozłożystych, układy te charakteryzują się nisko formującą się koroną drzew o mocnych, grubych gałęziach silnie odrastających na boki.

Sposób i skuteczność wykonania zabiegów pielęgnacyjnych dla drzew zawsze powinna być rozpatrywana z dwóch aspektów. Pierwszy przyrodniczy – gwarantujący zachowanie żywotności i zdrowego rozwoju naturalnych form drzew, drugi użytkowy – gwarantujący zachowanie formy użytkowania drzewa.

W ocenianym przypadku drzew rosnących na terenach zieleni urządzonej na obrzeżu przykościelnego placu, mogąc silnie oddziaływać na bezpieczeństwo przechodzących pod nimi ludzi, jak również uszkodzenie mienia – stąd ich forma użytkowa.

Każde przycięcie korony obniża żywotność drzewa, wywołując stres poprzez ograniczenie dostępu do środków odżywczych produkowanych w liściach, trudniejszy transport soli mineralnych z korzeni w górę korony. Z drugiej strony zwiększa odporność na silne podmuchy wiatru, które mogą doprowadzić do odłamania konarów, uszkadzając pień lub łamiąc całe drzewo. W obu przypadkach działalność antropogeniczna i natury może być przyczyną zamierania/uschnięcia drzewa.

Ocenę zdrowotności drzew dokonano metodą wizualną (VTA), ocenie poddano:

Wygląd:

- ogólny wygląd, o formę drzewa,
- występowania zgrubień, zniekształceń,
- występowanie narośli,
- występowanie dziupli,
- występowanie śladów chorób grzybowych – owocniki, ślady gnicia (wycieki), próchnica.

Ze względu na stan drzew zdrowotnie, skala oceny jako:

- stan zdrowotny bardzo dobry: wyraźne zdrowe gałęzie i drobne gałązki na całej długości przyciętej korony, brak oznak chorobowych jak usychających gałęzi, odpadająca kora, dziupli, śladów próchnienia,
- stan zdrowotny dobry: wyraźne zdrowe gałęzie na całej długości przyciętej korony, brak oznak chorobowych jak usychających gałęzi, odpadająca kora,
- stan zdrowotny słaby: gałęziach nieliczne lub obumierające, obejmują tylko fragmenty przyciętej korony, występowanie oznak chorobowych jak usychających gałęzi, odpadająca kora.

4. Ocena.

Teren zdominowany przez roślinność: wysoką – drzewa w wieku 80 – 120 lat. Drzewa rosną na niewielkich fragmentach gruntu otoczonego zabetonowaną lub zaasfaltowaną powierzchnią.

Ocenie poddano 9 drzew gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) ze śladami formowania korony.

Zgodnie z danymi uzyskanymi od Gminy Łądek, ostatnie cięcia pielęgnacyjne wykonano w roku 2022, w marcu.

Pokrój wszystkich drzew oceniono jako wyniosły albo zbliżony do wyniosłego z całkowitą redukcją gałęzi najniższych pięt, na ich miejscu pojawiają się liczne odrośla.

Tworzenie się formy wyniosłej dotyczy osobników rosnących w silnym zwarcu (np. wewnątrz lasu) albo jak w tym przypadku przez sztuczne podcinanie. Ze względu na liczne, zasklepione rany po odciętych gałęziach na całej długości pnia, można uznać, iż forma wyniosła ww. drzew powstała przez antropogeniczną pielęgnację prowadzoną od wielu lat.

Tab.4.1. Opis drzew poddanych ocenie przeżywalności:

Nr	Gatunek	Pierśnica	Uwagi, Stan
1.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	218	Stan zdrowotny dobry
2.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	150	Stan zdrowotny dobry
3.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	195	Stan zdrowotny dobry
4.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	177	Stan zdrowotny dobry
5.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	186	Stan zdrowotny dobry
6.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	197	Stan zdrowotny dobry
7.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	185	Stan zdrowotny dobry
8.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	192	Stan zdrowotny dobry
9.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	250	Stan zdrowotny dobry

Ze względu na nierównomierny przekrój pni mierzonych drzew oraz występujące narośla i zgrubienia, pierśnice drzew należy uznać jako wartość średnią.

W związku z brakiem odniesienia do sposobu pomiaru w przepisach ustawy o ochronie przyrody, pierśnice określono zgodnie z założeniami Polskiej Normy PN-EN 1309-2:2006 Drewno okrągłe i tarcica -- Metoda oznaczania wymiarów -- Część 2: Drewno okrągłe -- Wymagania dotyczące pomiarów i zasad obliczania miąższości.

Ze względu, iż wiek oceniono wizualnie, na ok. 80-120 lat oraz ślady licznych zagojonych ran po dawnych cięciach, a w niektórych przypadkach objawy próchnienia, żadnemu z drzew nie przyznano stanu bardzo dobrego.

5. Wyniki oceny przeżywalności ocenianych drzew. Podsumowanie.

Prawdopodobieństwo dalszego przeżycia drzew określa się na:

- wysokie dla drzew o dobrym stanie zdrowia – ok. 90% prawdopodobieństwo, że drzewa przeżyją następnych 5-10 lat.
- średnie dla drzew o słabym stanie zdrowia – 70% prawdopodobieństwo, że drzewa przeżyją kolejne 5-10 lat.

Rozpatrywane gatunki w przypadku dobrego stanu zdrowotnego, wzrostu na dobrych siedliskach dobrze znoszą przycinanie, nawet znaczne. Zdolność ta spada z wiekiem drzewa. Cięcia nie powinny być jednak wykonywane częściej jak co 10-20 lat.

Dla wszystkich drzew przyjęto wysokie prawdopodobieństwo przeżycia, ze względu na brak wyraźnych zewnętrznych objawów chorobowych oraz pojawienie się silnych i zdrowych odrośli na całej długości korony. W kolejnych latach liczba tych odrośli powinna zostać zredukowana do pozostawienia najsilniejszych, gwarantujących równomierny rozrost całej korony.

Wszystkie drzewa wymagają prowadzenia dalszych obserwacji i sprawdzania przeżywalności przez okres najbliższych co najmniej trzech do pięciu lat.

Należy zauważyć, że większość z drzew wykazuje bardzo dobry stan korony, wskazuje to na dobry potencjał siedliska i duży wkład w pielęgnację drzew.

6. Opis drzew poddanych ocenie przeżywalności.

Nr 1 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych cięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć, ślady próchnienia i dziuple. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Sposób przycięcia drzewa: silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem szczytowej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałązek z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.1. Pokrój drzewa nr 1, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 2 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych cięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć, ślady próchnienia i dziuple. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałęzi z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści na ich krawędziach jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza.

Sposób przycięcia drzewa: silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem szczytowej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.2. Pokrój drzewa nr 2, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 3 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych cięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć, ślady próchnienia i dziuple. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałązek z pnia. Odrośla są silne zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza.

Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem dwóch głównych konarów. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.3. Pokrój drzewa nr 3, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 4 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych przycięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć ślady próchnienia. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałęzi z pnia. Odrośla są silne zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza.

Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem górnej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.4. Pokrój drzewa nr 4, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 5 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych przycięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć ślady próchnienia i dziupli. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałązek z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza.

Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem górnej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.5. Pokrój drzewa nr 5, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 6 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych przycięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć ślady próchnienia. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałęzi z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza. Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem górnej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.6. Pokrój drzewa nr 6, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 7 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych przycięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć ślady próchnienia. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałązek z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza. Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem górnej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.7. Pokrój drzewa nr 7, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 8 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych przycięć gałęzi, dobrze zagojone, w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć ślady próchnienia. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałęzi z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza. Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem górnej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

Foto 6.8. Pokrój drzewa nr 8, stan z roku 2022 i 2024.

Nr 9 - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*).

Pokrój: forma wyniosła.

Drzewo powstało ze zrośnięcia 3 innych drzew, które w młodości rosły jako osobne osobniki. Na pniu widoczne wyraźne ślady listew z zakorkiem powstałym na granicy zrastających się pni. Miejsca takie są częstym miejscem wewnętrznego próchnienia pnia.

Stan zdrowotny drzewa: dobry.

Na pniu liczne ślady wcześniejszych przycięć gałęzi, dobrze zagojone, widocznych w formie blizn na całej długości pnia. W miejscach starszych cięć ślady próchnienia. Brak śladów chorobowych (np. wycieków z pnia, owocników grzybów).

Na całej długości korony występują liczne odrośla nowych gałązek z pnia. Odrośla są silne, zdrowe, bez śladów obsychających gałęzi czy liści. Drobne obsychanie wyżej położonych liści, na ich krawędziach, jest skutkiem obecnych warunków klimatycznych – długotrwałej suszy i bardzo wysokich temperatur powietrza.

Sposób przycięcia drzewa: bardzo silne, formujące wyniosłą formę pnia, z pozostawieniem górnej części korony. Cięcie zwiększa odporność drzewa na silne porywy wiatru.

Prawdopodobieństwo przeżycia drzewa - wysokie.

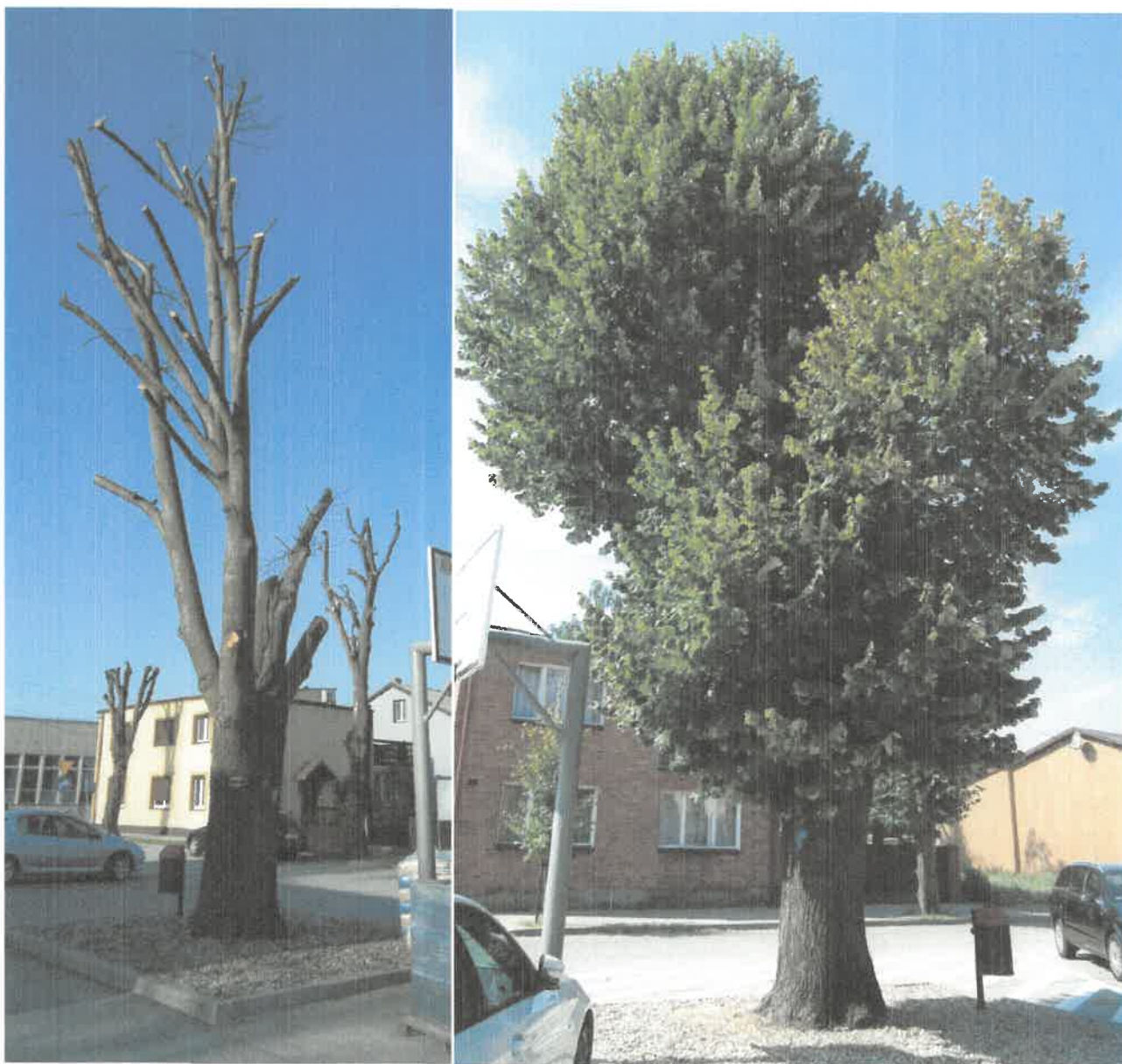

Foto 6.9. Pokrój drzewa nr 9, stan z roku 2022 i 2024.